

1 WOORD VOORAF

Jarenlang werd erover gepraat, in 2002 werd het eindelijk beslist: de schuur van het museum wordt heropgebouwd! Hopelijk komt er in 2003 ook groen licht voor de toeristische subsidie voor de inrichting van het nieuwe museumgedeelte.

Ondanks de wegeniswerken in de Pannenstraat werden in het jaar van de invoering van de Euro opnieuw meer bezoekers geteld in het museum: de consequente uitvoering van de museumvisie, dagelijkse openstelling, de tam-tam van de mondelinge reclame, de inspanningen van Toerisme vzw voor de affichage en de mooie museumfolders, de educatieve werking, een zomertentoonstelling, avondopenstellingen.....leggen ons geen windeieren.

Dank aan onze trouwe fans, schenkers en bruikleengevers, talrijke vrienden die hun interesse betuigen, aan de Raad van Bestuur, het gemeentebestuur, Toerisme vzw....zonder wie we het nooit zouden kunnen waarmaken.

Wij willen in 2003 verder bouwen aan het 'Museum van de Zwinstreek': de restauratie van de Jessica moet worden verder gezet, eigen gidsen worden opgeleid, op de zolder komt een nagebouwde kajuit, de inventarisatie moet uit de sloffen schieten, in het paasverlof een tentoonstelling rond luciferdoosjes, in de zomer een tentoonstelling i.s.m Heyst Leeft en Cnoc Is Ier over de stormramp in 1953, de in 2002 niet gerealiseerde integratie van de aquarellen 'Landschappen in de Zwinstreek' ....

Plannen genoeg om het museum blijvend interessant te houden bij inwoners en toeristen!

Danny Lannoy
Voorzitter

Januari 2003

2 DOEL VAN DE VERENIGING EN SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

2.1 Doel van het Heemkundig Museum Sincfala voor Polder en Visserij

De vzw Heemkundig Museum Sincfala voor Polder en Visserij werd gesticht op 21 november 1970. De statuten verschenen in het Staatsblad van 24 december 1970.

Het maatschappelijk doel van het Museum is (art. 3):

- a) het verzamelen door schenking, aankoop of anderszins, van gebruiksvoorwerpen, illustratiemateriaal in de breedste betekenis van het woord, en andere voorwerpen welke betrekking hebben tot de archeologie, geschiedenis, heemkunde, folklore, kunstgeschiedenis, landbouw en vissersleven en natuurlijke historie van het gebied der huidige gemeenten of gehuchten : Lissewege, Zeebrugge, Heist, Knokke, Sint-Anna-ter-Muiden, Westkapelle, Damme, Koolkerke, Oostkerke, Hoeke, Moerkerke, Lapscheure, Ramskapelle
- b) het exposeren van bovenvermelde voorwerpen
- c) het bewaren van deze voorwerpen
- d) het verdedigen en het in waarde brengen van monumenten en landschappen
- e) samenwerking met andere verenigingen, die een gelijkaardig doel nastreven.

2.2 Samenstelling van het bestuur

Johan BALLEGEER	AV	ereconservator
Paul BRAET	AV, RvB	ondervoorzitter
Robert CHIELENS	adviseur	
Juul DEVOCHT	adviseur	
Peter DEZUTTER	adviseur	
Bieke HILLEWAERT	AV	adj.-conservator
Eric HUYS	AV, RvB	
Luc JANSSENS	AV, RvB	
Freddy JONES	AV, RvB	penningmeester
Danny LANNOY	AV, RvB	voorzitter
Jacques LARBOUILLAT	AV	
Gilbert SAVELS	adviseur	
Fons THEERENS	AV, RvB	secretaris,
afg. bestuurder		
Jan TILLEMANN	AV, RvB	
Luc TROFFAES	AV	
Dirk VALCKE	adviseur	
Rudy VANHALEWYN	AV, RvB (zonder stem)	conservator
Michel VAN HALME	adviseur	
Luc VAN RILLAER	adviseur	
René VERMEERSCH	adviseur	
Willy WINTEIN	AV, RvB	

AV = lid van de Algemene Vergadering

RvB = lid van de Raad van Bestuur

2.3 Vergaderingen

De Algemene Vergadering en de Raad van Beheer kwam bijeen op 20 februari en 4 december 2002.

De belangrijkste punten die werden besproken zijn:

- 20 februari: jaarverslag 2001
financieel verslag 2001
begroting 2002
herinrichting Pannenstraat
- 4 december: ontwerp begroting 2003
Evaluatie van de voorbije activiteiten
Heropbouw schuur en inrichting
Activiteiten in 2003

Terugkerende punten op elke vergadering waren briefwisseling, personeel, kastoestand, collectie en inventarisatie en de stand van zaken i.v.m. de reorganisatie

*Voorzitter Lannoy, ere-conservator Johan Ballegeer
en Eric Huys tijdens persconferentie 15 maart*

3 PERSONEEL

3.1 Samenstelling personeel

Het personeelsbestand van het Museum Sincfala bestaat uit 9 personeelsleden (effectief 4,5)

3.1.1 DAC-project (3 personen – effectief 2)

Charlotte Van Wynsberghe	DAC sinds 15 december 1984 secretaresse - halftijds (19 uren per week)
Carine Van Hyfte	DAC sinds 20 juni 1994 bediende - halftijds (19 uren per week)
Sonja Senave	DAC sinds 1 januari 2000 arbeider - voltijds (38 uren per week) (als Smetbaan in dienst vanaf 9 september 1998)

3.1.2 Gemeentebestuur (2 personen – effectief 1,5)

Rita Peckelbeen	coördinator - voltijds statutair sedert 1 juli 1999
Fons Theerens	bibliothecaris – statutair Diensthoofd bibliotheek en archief-cultuurpatrimonium
Rudy Vanhalewyn	halftijds conservator (voltijds tot 1 april 2000) - voltijds statutair sedert 1 december 1997 in museum

3.1.3 Smetbanen-project (2 personen – effectief 1)

Marijke Heyneman	sinds 1 februari 2000 arbeidster - halftijds (19 uren per week)
Gwendoline Goudaillier	sinds 24 september 2001 tot 2 augustus 2002 Arbeidster – halftijds (19 uren per week)

Het personeel aan het werk tijdens een receptie

3.2 Rondzendbrief DAC

Op 4 juni 1984 keurde het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid de aanvraag voor een DAC-tewerkstellingsproject goed. Het project voor de bevordering van de tewerkstelling in het Heemkundig Museum Sincfala voor Polder en Visserij voorzag in de tewerkstelling van 1 voltijds handlangerarbeider, 1 halftijdse opsteller-animator en 1 halftijdse onthaalbediende.

De intenties om met de 'nepstatuten' komaf te maken klonk herhaaldelijk in de jaren '90. Pas in 1999 werd een aanvang genomen met de voorbereidende maatregelen voor de regularisatie van het DAC. Dit was een logisch gevolg van het maatschappelijk nut dat deze projecten doorheen de jaren hadden bewezen. In 2000 kregen 6000 DAC'ers uit de non-profit en onderwijssector een regulier contract. In 2001 was het de beurt aan 900 personen tewerkgesteld in de socio-culturele sector en de sector van de ontwikkelingssamenwerking.

Op 1 januari 2003 wordt de regularisatie van de DAC-tewerkstellingsprojecten uit de derde (museum) fase gerealiseerd. Door deze regularisatie wordt de DAC-tewerkstelling omgezet in een gewone tewerkstelling binnen de vzw en gesubsidieerd door de administratie Cultuur.

Vanaf dat moment is het Museum Sincfala volwaardig werkgever en moet instaan voor de uitbetaling van het loon, de noodzakelijke verzekeringen, RSZ-aangiften...Het museum doet hiervoor beroep op een sociaal bureau (cfr. Smetbanen).

Een eerste schijf van de loonsubsidie (vier schijven van 22,5%) wordt gestort in januari 2003. Na het indienen van de vereiste documenten wordt de resterende 10% uiterlijk eind februari van het daaropvolgende jaar (2004) gestort.

Op 23 december bereikte ons de concrete richtlijnen voor de aanpassing van de bestaande arbeidsovereenkomsten. Volgend jaar wordt de goedkeuring van de CAO 329 verwacht waardoor de gewezen DAC personeelsleden op een weddenverhoging kunnen rekenen.

3.3 Smetbanen project

Vanaf 1 januari 2002 gold een nieuw koninklijk besluit i.v.m de dienstenbanen. Het houdt in dat de op 1 januari 2002 in dienst zijnde Smetbaan personeelsleden de voordelen blijven genieten van het Smetbanen stelsel tot het verstrijken van de geldigheidsduur van hun contract (= maximum drie jaar). Marijke Heyneman kan zo in dienst blijven tot 31 januari 2003. Daarna kan zij in dienst blijven in het kader van het nieuwe (duurdere) Aktiva stelsel.

De vervanging van Gwen Goudaillier moest onmiddellijk in het kader van het Aktivaplan. De taakinhoud werd meteen aangepast. De vacature werd geplaatst voor een klusjesman of -vrouw, die o.m kan instaan voor allerhande beperkte onderhouds- en herstellingswerken in het gebouw (vervangen lampen, herstellen waterkraan, toilet.....). Begin 2003 komt haar vervanger in dienst.

3.4 Taakverdeling 2002

3.4.1 Technisch en onderhoudspersoneel

Gwendoline Goudaillier (tot 2 augustus 2002), Marijke Heyneman en Sonja Senave staan in voor het nethouden van het museum en de technische reorganisatie, zoals de inrichting van een educatieve ruimte op de zolderverdieping.

3.4.2 Administratief personeel

Charlotte Van Wynsberghe en Carine Van Hyfte staan in voor het onthaal van de bezoekers, de museumadministratie en de inventarisatie. Zij zijn ook verantwoordelijk voor de museumshop.

Rita Peckelbeen heeft de dagelijkse leiding over het personeel en de reorganisatie. Door het groeiend aantal groepsbezoeken werd zij regelmatig ingeschakeld voor het verzorgen van rondleidingen. De nood aan opleiding van externe gidsen bleek hierdoor een dringende vereiste. Zij verzorgde ook het secretariaat van het Vistival.

Halftijds conservator Rudy Vanhalewyn hield zich in het Museum Sincfala hoofdzakelijk bezig met de organisatie van de 'Open Monumentendag'. Hij verzorgde de externe contacten en staat de bezoekers met bijzondere vragen of verzoeken te woord.

Als Bestuurder van vzw Heemkundig Museum Sincfala is Fons Theerens in het bijzonder belast met de inhoud, het concept en de realisatie van het Museum Sincfala.

3.5 Personeelsvergaderingen

Tijdens de personeelsvergaderingen van 7 augustus en 13 december werd de werk- en weekendplanning voor de komende periode besproken, gezamenlijke afspraken gemaakt, kennis overgedragen ...en werd de voorbije periode en evenementen geëvalueerd.

Het personeel geniet bepaalde voordelen zoals die bestaan bij het gemeentepersoneel : gemeentelijke en reglementaire feestdagen, bijkomend verlof, koffie- en watervoorziening, controle preventiedienst, klantenpas...

3.6 Vorming en opleiding

3.6.1 Cursus Stuurlied, geschiedenis van het maritiem verleden

Horizon Educatief (Oostende) organiseerde in de maand maart een cursus voor iedereen die geïnteresseerd is in het maritiem verleden aan onze kust en er zich nog wil in verdiepen. Rita zag hoe de inzichten en kennis aanschouwelijk werden gebracht door lesgevers die zich beroepshalve hadden verdiept in deze materie.

De bouw van houten schepen : een houten schip construeren is geen sinecure. Hoe die wordt geklonken werd uitgebreid uiteen gezet door Danny Bossier van de Blankenbergse scute. Bovendien waren we te gast bij Maritieme Site Oostende die momenteel een tweemastsloep aan het reconstrueren is. De sloepenbouwer heeft ons ingewijd in de specifieke knepen van dit ambacht.

Oostende had een cruciale rol in de handel met Oost-Indië. Zij was de thuishaven de Generale Keizerlijke Indische Compagnie, beter gekend als de Oostendse Compagnie. Professor Jan Parmentier bouwde zijn verhaal op aan de hand van een diareeks.

Laverend over de talrijke kotters, barkentijnen, fregatten of platbodems neemt Hubert Rubbens ons op sleeptouw om ons kennis te laten maken met de 'zeilerij'. Piet Dejonghe liet ons kennismaken met het leven aan boord van een zeilschip.

3.6.2 Weten van want(s)en – Insecten en insectenbestrijding in musea

Sonja Senave leerde in het Borstel museum te Izegem hoe aangetaste houten objecten insectenvrij kunnen gemaakt worden door de objecten zuurstofvrij verpakt op te bergen.

3.6.3 Basis cursus Registratie en Documentatie

De tweedaagse algemene opleiding in Brugge (23 en 24 september) ging vnl. over het collectiebeheer in het algemeen, het beleidsplan, het registratieplan, verwerken van bruiklenen en aanwinsten, nummeren van voorwerpen, beschrijven van voorwerpen en documentaire collecties, opbouw en gebruik van trefwoordenlijsten,.. Het is nu voor iedereen duidelijk dat we goed op weg zitten met de in het museum gehanteerde visie inzake inventariseren.

Carine Van Hyfte en Charlotte Van Wijnsberghe volgden ook tweedaagse lessenreeks in Telepolis Antwerpen (7 en 8 oktober). Dat was vooral praktisch werken met het inventarisatieprogramma Adlib Standaard. De cursusmap is een handig instrument bij de dagdagelijkse invoer van objecten.

3.6.4 Venice

Op 8 juli werd het boekhoudprogramma Venice in het museum geïnstalleerd. Charlotte Van Wijnsberghe volgde acht avonden een degelijke opleiding in het Vormingsinstituut voor KMO te Brugge. Naast de oprissing van een aantal boekhoudprincipes leerde zij hoe de geautomatiseerde bestanden op te starten, het ingeven van openstaande facturen klanten en leveranciers, ingeven en ventileren van aan- en verkoopfacturen, ingeven van de financiële verrichtingen.....

4 COLLECTIE EN INVENTARISATIE

4.1 Inventaris

4.1.1 Project Standaardisering Collectieregistratie

Er werd niet gewacht op de opleidingen door Adlib (september/oktober 2002!) om te starten met de inventarisatie d.m.v het Adlib programma. Dagdagelijks oplossen van uitvoerende problemen, wekelijks overleg en aanpassingen van de bestaande handleidingen.. bezorgden het Museum Sincfala blijkbaar een kleine voorsprong op dit gebied.

Onze 'expertise' leidde ertoe dat Mieke Van Doorselaere, museumconsulente Oost-Vlaanderen, projectleidster 'Over de Muur' op 27 maart een werkbezoek bracht aan het museum. Wij waren overtuigend en op 27 mei ontvingen wij hier een groep Oostvlaamse museummedewerkers en – verantwoordelijken, die door Carine en Rita op de hoogte gebracht werden van onze inventarisatie werkwijze.

De cursisten vertrokken na de rondleiding door Fons Theerens met een promotiepakket samengesteld door de Dienst voor Toerisme, aangevuld met een museumfolder, een museumgids en de Art-Nouveau wenskaart. Uiteraard stak het lesmateriaal ook in het pakket!

Eigen lof stinkt, men wilde graag terugkomen maar de afstand naar de Vlaamse Oostkust was voor de Oostvlamingen een beletsel om in de winterperiode 2002/2003 een tweede avondlijke reeks in ons museum te organiseren.

Op een hete 17 juni werd op initiatief van de Vlaamse Museum Vereniging in het MIAT in Gent met een vijftigtal Adlib gebruikers samengekomen om de mogelijkheden te onderzoeken voor de oprichting van een gebruikersgroep Adlib. Op Vlaams niveau komt er een 'trekkersgroep' die de gebruikersgroep van oplossingen, lezingen, discussies en cursussen voorziet; per provincie wordt een aanspreekpunt opgericht die de gemeenschappelijke belangen inventariseert en als informatiebron fungeert.

Blijkbaar heeft het Museum Sincfala weer gescoord want op 1 januari 2003 worden we (zeker tot september 2003) provinciaal aanspreekpunt voor West-Vlaanderen. Een 15-tal musea in West-Vlaanderen kunnen in het museum terecht met hun gebruiksvragen van inhoudelijke en praktische aard i.v.m de inventarisatie met het Adlib registratieprogramma. De ondersteuning gebeurt op afstand

(telefonisch, e-mail ..) en nooit ter plaatse. Tweemaal per jaar is er een overleg van de aanspreekpunten waar Rita aan deelneemt. Die werkgroep bereidt een grote gebruikersgroep voor.

4.1.2 Inventarisatie in het Museum Sincfala

De nieuw binnenkomende objecten worden zoals vereist ingeschreven in het register van in- en uitgaande stukken.

In januari werden de in het museum aanwezige munten en bankbiljetten ingescand. Bert Kennis (Nederland) zou die voor ons ontsluiten. Ondertussen werden de landkaarten in het bezit van het museum derwijze geïnventariseerd, zodat er een selectie kon gemaakt worden voor de tentoonstelling in het kader van 'Art Nocturne 2002'.

De prentbriefkaartencollectie werd volledig beschreven volgens het bibliotheekstelsel.

Eind juni (zonder enige opleiding) was de volledige collectie 'Vlaggen' (vlaggen, vlaggenstokken, vlaggenkoffers, vaandels...) ingevoerd in het Adlib inventarisatieprogramma. Naderhand werd een aanvang genomen met de inventarisatie van affiches.

Na de opleiding eind 2002 bleek dat bepaalde zaken in de ingevoerde records moeten hernomen worden. Om een degelijke ontsluiting te kunnen verzekeren moesten alle trefwoordenlijsten eerst worden opgekuist wat een omslachtige procedure is. Eind 2002 was dit prioriteit voor het personeel.

Bezoek Oostvlaamse museummedewerkers op maandagavond 27 mei

4.2 Enkele interessante schenkingen (volledige lijst in bijlage)

Een aantal van onze schenkers wensten anoniem te blijven. Anderzijds werden 38 personen werden bedankt met twee gratis toegangskarten voor hun schenking aan het Museum Sincfala.

Wij kregen in 2002 vooral affiches, gebruiksvoorwerpen, kleding... aangeboden. Dit aanbod van alledaags erfgoed zal in de komende jaren onze presentatie ondersteunen of voorwerp kunnen uitmaken van een tentoonstelling. De beleidsverklaring van Vlaams Minister van Cultuur Paul Van Grembergen stelt in dat verband :

'Cultuurbeleid, dames en heren, wordt al te snel verengd tot de kunsten. Het debat over cultuurparticipatie wordt snel herleid tot een optelsommetje van hoeveel mensen er naar de opera gaan. Rondswalen in een verleden dat fascineert omdat het tegelijkertijd iets vertrouwds heeft en iets vreemds, kan als ervaring even aangrijpend zijn als luisteren naar een aria. Daarom is een beleid rond erfgoed evenwaardig aan een kunstenbeleid'.

4.2.1 Landschap van Emilio

Opmerkelijk daarbij was o.m. een typisch schilderijtje van Emilio (kunstenaarsnaam voor Paul Emile). Deze zomerschilder (nog in de jaren '60) werkte op de zeedijk. Starend naar de zee schilderde hij in de zomer zijn 'winterlandschappen'. Door de verkoop van loten vonden zij hun weg naar het publiek. Een lot kostte 5 frank en 3 loten kreeg je voor 10 frank). Het hoogste nummer kon het tafereeltje meenemen naar huis. Hij woonde in Luik en/of Charleroi, maar tijdens de zomer logeerde hij in het Boerenhof bij Goormachtig aan het station. Emilio maakte ook op voorhand zijn schilderijtjes bij de velomaker Freddy. Hij stond ook op de markt in Blankenberge en verplaatste zich naar daar met een soort belletax in het gezelschap van (telkenjare een andere) vrouw.

Hij zou gewerkt hebben in de Ancien Belgique. Hij stond zeker op de Wereldtentoonstelling 1958 waar hij ook zijn befaamde schilderijtjes maakte.

Typisch schilderijtje van Emilio

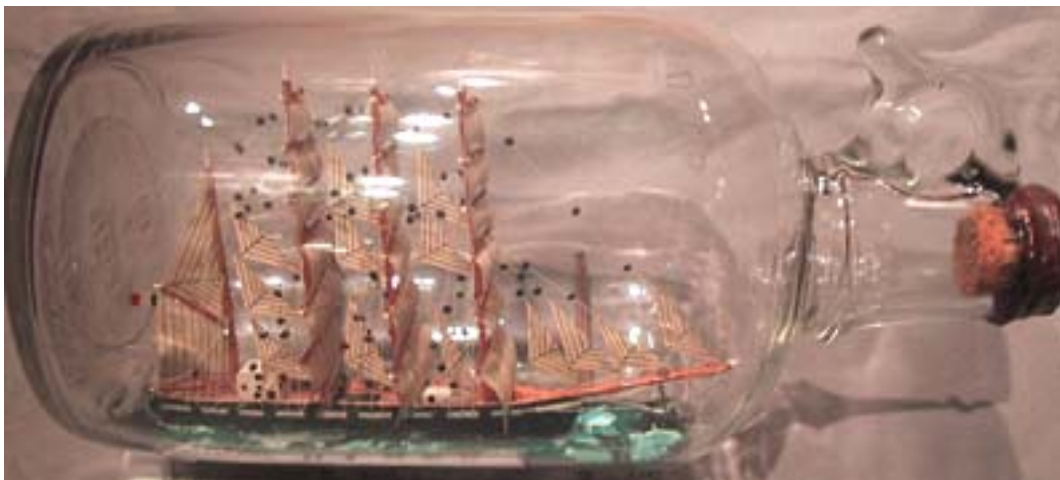
4.2.2 Flessenscheepjes

Tegen het einde van de 18^e eeuw raakte een (tot op heden onbekend gebleven) zeeman waarschijnlijk geïnspireerd door het zgn 'geduldwerk' van monniken die al lang kruisbeelden en andere religieuze symbolen in flessen aanbrachten. Op zeilschepen werden de lange dagen en weken van windstilte sindsdien gevuld met het bouwen van flessenscheepjes.

Men hoeft geen zeeman te zijn om een schip in een fles te loodsen. Men heeft wel tijd en veel geduld nodig om een van de vele verschillende scheepstypen na te bouwen. Sommige van de gereedschappen die men nodig heeft kan men zelf maken. Na het snijden en verven van het scheepje (wanten en masten in hout en de zeilen in stof of papier) wordt in de fles met boetseermateriaal een 'zee' gemodelleerd (met golven!) en geschilderd.

Soms wordt ook een haventoneel afgebeeld. Eventuele gebouwen worden in de fles in elkaar gezet uit van te voren gereedgemaakte onderdelen. Het laatst wordt het scheepje 'te water' gelaten in de fles.

Naast eenvoudige modellen bezit het museum ook flessenschepen waarop figuurtjes het geheel levendiger maken.

Flessenbootje

4.3 Enkele bijzondere aankopen (volledige lijst in bijlage)

De door het personeel ontworpen piraat werd in de vestiaire vervangen door een affiche met de Duinkerke piraat Jean Bart. Om onze maquettesreeks van vissersboten te vervolledigen bouwde Leon Cocquyt een haringbuis, zoals die in de Nederlanden in gebruik was in de 17^e eeuw.

4.4 Bruikleen

De Brugse Julius Sabbestichting bezorgde ons enkele foto's (in bruikleen) uit hun rijke collectie i.v.m Zeebrugge.

4.5 Ontleende collectiestukken

Voor het opsmukken van kortlopende themaweken in de bibliotheek wordt regelmatig op de collectie van het museum. In een film n.a.v Brugge 2002 zijn ook collectiestukken uit het Museum Sincfala te zien. Ook in het boek 'De Vlaamse zeevissers' van Danny De Soete (met voorwoord van ere-conservator Johan Ballegeer) staan enkele prentbriefkaarten uit de collectie Museum Sincfala.

In het kader van de 28^e Frans-Vlaamse veertiendaagse van 30 maart tot en met 14 april 2002 werd in Nieuwpoort een tentoonstelling over vuurtorens opgezet. Een poster 'Spreuken en gezegden in de visserij' en een plaat met kaart van de Hervy (1501) werden uitgeleend. Ere-voorzitter Johan Ballegeer heeft n.a.v de tentoonstelling een spreekbeurt gehouden.

Voor de tentoonstelling 50 jaar Zwin (27 maart tot eind december 2002) werd zowel museuminrichting (mannequins, tafels, plexikappen, driehoekige infokolommen..) als collectiestukken (mammoetbeenderen, in Zwin gevonden wrakhout, kleding, rieten manden ...) uitgeleend. Onze mannequins keren in 2003 geboetseerd terug naar het museum: handige Rita Teerlinck zorgde voor een meer menselijke 'look' van de twee verkoopsters van zwinnebloemen.

Archonaut vzw (de restaurateurs van de Jessica) gebruikte verschillende oude foto's van reddingsloepen voor het Erfgoedweekend in april.

De tentoonstelling 'In kaart gebracht' van de Provincie West-Vlaanderen over het beheer van onbevaarbare waterlopen van 1800 tot heden liep in het stadhuis van Ieper vanaf 19 oktober tot en met 14 november 2002. Net zoals in 2001 voor de Brugse editie werden een distelrooier, een vossenslag en een bunzingval uitgeleend.

Art Nocturne 2002 selecteerde landkaarten uit onze collectie voor een gasttentoonstelling bij de Antiekbeurs in het cultuurcentrum Scharpoord van 10 tot 18 augustus 2002. Op maandag 12 augustus om 19 uur sprak Jozef Bossu in het cultuurcentrum Scharpoord over 'Oude kaarten in het Graafschap Vlaanderen'. De lezing was mogelijk dank zij een samenwerking Publi-Gil/Museum Sincfala en werd bijgewoond door een 80-tal personen. Onder de aanwezigen waren enkele gidsen uit de Zwinstreek.

4.6 Restauratie

In 2002 ging het leeuwendeel van onze investeringen naar de restauratie van affiches en de oude garnaalschuit Jessica.

4.6.1 Affiches

De conservatie van oude verkoopsaffiches en kaarten werd opnieuw aan deskundigen overgelaten. De marouflage op zuurvrij papier en het degelijke inkaderen moeten het behoud van deze waardevolle collectiestukken verzekeren. Ondertussen waren deze affiches te zien op de gasttentoonstelling n.a.v de Antiekbeurs in het cultuurcentrum Scharpoord. In het museum hangen zij in de gang en/of de kaartenkamer.

1. C. Bouvaert en J. Goethals, Kaart Hazegras (1792)

De Nieuw Hazegraspolder wordt ingedijkt door de Nieuwe Hazegrasdijk en bestrijkt het gebied ten noorden van de St.-Paulusdijk van het St.-Paulusfort tot het St.-Isabella en Hazegrasfort. De nieuwe polder wordt in 7 loodrechte kavels verdeeld. In het open landschap merkt men nog resten van oude krekens.

Landmeterskaart Hazegras

2. Ministerie van Financiën, Bestuur der registratie en domeinen, Provincie West-Vlaanderen, Affiche Willem-Leopoldpolder (1877)

Door de Internationale Dijk wordt de Willem-Leopoldpolder ingedijkt. Het restant van het Zwin vormt de grens tussen België en Nederland. Op beide oevers staan de grenspalen 364A en 364 B. Na de afdamming van het Zwin wordt precies op de grens (tussen de beide oudere palen) de grenspalen 364 geplaatst. Op die plaats wordt de grens tussen Nederland en België door 3 grenspalen, de Drie Zusters genoemd, aangeduid. Aan Belgische zijde is de polder 43 ha 47 a 90 ca groot en is de polder verdeeld in 15 kavels. Op de verkoop van 4 juni 1877 in het stadhuis van Brugge bracht de verkoop een totaal van 334.900 fr. op.

3. *Notaris de Gheldere, Affiche openbare veiling van bouwgronden.... 1930*

De affiche van 'openbare veiling van bouwgronden en bebouwde erven gelegen te Heyst' (1873) werd reeds gerestaureerd in 2001. In 2002 was het de beurt aan de aankondiging van de verkoop op 21 en 28 mei 1930 door notaris de Gheldere van 'schoone bouwgronden langs de Knocksche steenweg, Panneslag en Pannedijk'.

4.6.2 Vlaggen

De textielrestauratie van de vlaggen van de Sint Sebastiaansgilde Westkapelle, Lissewege en Knokke bedraagt 14526,55 €. Hierin is de conservatie van de schildering, polychromie, transporten naar ateliers.. niet begrepen.

Er wordt onderzocht of een Knokke-Heistse serviceclub kan gevonden worden als sponsor voor het behoud dit waardevolle authentieke culturele erfgoed.

4.6.3 Garnaalschuit Jessica

In mei 2001 bleek dat de Jessica een grondige 'face-lift' nodig had. Na de nodige expertise en de voorbereidende werken door het personeel van de Afdeling Onderhoud kon in samenwerking met vzw Archonaut, VDAB en Maritieme Site Oostende en het gemeentebestuur... worden gewerkt aan het behoud en de restauratie van de Jessica.

Maritieme Site Oostende stond in voor de restauratie van de Oostendse IJslandvaarder 'Amandine'. Archonaut vzw heeft in zijn atelier aan de Pathoekeweg 34 in Brugge een twintigtal boten liggen. Zij bieden een opleiding restauratietechnieken en werken rond het maritiem archeologisch patrimonium. Zij combineren dit met een sociale doelstelling want hun doelgroep zijn o.m langdurig werklozen. Zij voorzien ook een opleiding voor amateurbouwers.

Winter 2001/2002 – voorschip terug omhoog krijgen

De mensen van Maritieme Site Oostende plaatsten in totaal en in verschillende fasen vijf bijkomende betonnen voeten onder de kiel, zodat de kiel op een soort legger kon worden geplaatst.

Pas nadat een tweede kielblok onder de voorsteven was geplaatst, werden de eerste houten spieën n aangebracht onder de reeds bestaande twee kielblokken.

Het schip kon dan geleidelijk opgekrikt worden om de knik in de kiel weg te nemen. Telkens als het vaartuig wat opgekrikt werd, moesten de spieën n onder de kielblokken beetje bij beetje aangevuld worden.

Voorjaar 2002 – Onderhelling brengen van vaartuig

Het schip werd daarna onder helling gebracht: de twee voorste verticalen van de toen nog bestaande 'stoel' werden heel geleidelijk omhoog gekrikt. Het voorschip werd op de twee bestaande kielblokken geleidelijk mee omhoog gekrikt. Een precisie werk dat de mensen van Maritieme Site Oostende en Archonaut slechts met veel geduld konden uitvoeren tot het geheel vooraan ongeveer 1 meter hoger kwam te liggen.

Eenmaal het vaartuig op hoogte was, werden de twee voorste verticalen opgevuld tot op de bestaande betonvoeten en terug haaks gezet.

Zomer 2002

Ondertussen bleek dat de sloopstank nog steeds een grote hoeveelheid scheepsdiesel bevatte. De leidingen waren in een zeer slechte staat, zodat lekken niet uitgesloten waren. Een industriële

reinigingsfirma die over de nodige afvoervergunningen beschikt ledigde en reinigde de tank, zodat verdere problemen hiermee uitgesloten zijn.

De bestaande ijzeren zijdelingse ondersteuningën waren nu totaal zonder functie . Zij werden weggenomen en vervangen door houten stutten tegen het berghout.

De mensen van Archonaut konden beginnen aan het vervangen van het rotte hout van de twee bovenste gangen en andere beschadigde delen van de romp. Een nieuwe verschansing werd aangebracht. De naam van het schip werd opnieuw vakkundig uitgebeiteld. Normaliter moeten planken voor de romp gebrand of gestoomd worden vooraleer aan te brengen. Omdat de nodige hulpmiddelen hiervoor in de tuin van het museum niet aanwezig waren, moest alles met mankracht geplooid worden en met de hulp van talrijke spanvijzen ter plaatse gehouden worden.

De eerste fase van de restauratie en het behoud van de 'Camille-Raymond'/Jessica naderde zijn voltooiing. Het oude dek blijft voorlopig behouden, maar wordt afgedicht. Het luik wordt in de werkplaats van Archonaut vervaardigd en dient nog op de schuit geplaatst. Ondertussen werden alle nieuwe delen behandeld tegen houtrot en geschilderd.

Voorstel verdere restauratie

De hoogst dringende zaken voor het behoud van de oude garnaalschuit zijn uitgevoerd. Nu wordt bekeken wat in de komende jaren verder moet gebeuren om te vermijden dat een stuk van ons maritiem erfgoed zou verloren gaan: vervanging van andere beschadigde delen in de romp (twee volgende gangen), wegnemen roestige stuurhut en vervanging door nieuwe houten stuurhut, mogelijkheid tot overkappen met zeilen, vervangen van het dek door een volledig nieuw dek.....

Archonaut aan het werk

4.7 Publicaties i.v.m. collectie

Jessica Vandevelde maakte haar thesis (o.l.v. lid van de Raad van Bestuur Bieke Hillewaert) over de tonwaterputten in Heist. De CD-rom van haar bevindingen ligt in het museum.

André Nolf publiceerde een tekst i.v.m de restauratie van de Jessica in het tijdschrift 'Ruimschoots, nautisch en sociaal nieuws' van juli 2002. Dank zij Juul Devocht, lid van de Raad van Bestuur kwam dit en het museum ook aan bod in een editie van 'Het Visserijblad' en 'Zeebrugge Shipping Bulletin'.

In de catalogus van Art Nocturne 2002 verscheen een tekst van de Fons Theerens omtrent 'De Zwinstreek, in kaart gebracht'. Deze tekst bevatte de beschrijving van het gedeelte van onze kaartencollectie die in de tentoonstelling te zien was.

Traditiegetrouw verscheen ook een tekst in de krant voor Open Monumentendag 2002 in het teken van 'Symbolen'. Symbolen ook in het Museum Sincfala? Wij vonden ze in de symbolische inplanting van het neogotische gebouw in een visserswijk, de houten garnaalschuit 'Jessica' als laatste in zijn soort, een aantal vlaggen als symbool voor verenigingen en uiteraard het volkse bijgeloof in het vissersmilieu.

5 TOEGANKELIJKHEID, PROMOTIE EN ACTIVITEITEN

5.1 Openingsuren en toegangsprijzen

Het Museum was dagelijks geopend. Enkel in de winterperiode (van 12 november tot 31 maart, met uitzondering van de kerst- en krokusvakantie) is het Museum op woensdag gesloten.

De openingsuren bleven zoals vorige jaren van 10 tot 12 uur en van 14 tot 17.30 uur.

De toegangsprijs bedroeg 2,5 € voor volwassenen. Kinderen tussen 6 en 12 jaar, inwoners van Knokke-Heist, groepen vanaf 10 personen, 60 + betaalden 1,25 € per persoon. Kinderen (< 6 jaar) en scholen uit Knokke-Heist hebben gratis toegang. Groepen worden gedurende 75 tot 90 minuten rondgeleid voor 12,5 €.

Personeelsleden van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, leden van de Vlaamse Museumvereniging, ICOM en houders van de OnderwijsClub-Kaart hebben eveneens gratis toegang.

Leden van volgende verenigen betalen bij het tonen van hun lidkaart 1,25 Eur : Willemsfonds, Davidsfonds, KWB, Lerarenkaart, OKV, LCD en Free-Time vzw.

5.2 Verslag bezoekers

5.2.1 Algemeen overzicht van bezoekers

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Individueel							
Kind – 6 jaar	133	148	186	147	109	89	136
Kind 7-11 jaar			109	168	125	139	207
12 – 60 jaar			646	627	666	684	679
+ 60 jaar			365	334	477	359	440
Totaal	498	648	1306	1276	1377	1271	1462
Groepen							
Scholen Knokke-Heist	108	297	362	236	451	289	470
Scholen (niet Knokke-Heist)	67	408	233	557	839	592	501
Andere (gidsen...)	684	358	852	1645	1194	932	1203
Totaal	859	1063	1447	2438	2484	1813	2174
Open deurdagen (gratis)							
Open Monumentendag	660	984	537	320	361	488	601
Oosthoekkermis	760	410	446		358	227	726
Museumdag				22	14	5	---
Visfestival				465	651	309	264
W.N.Z.B.						584	454
E.a. (werken, leerkrachten.)	178	21	221	231	558	307	987
Totaal	1598	1415	1204	1038	1942	1920	3032
ALGEMEEN TOTAAL	2955	3126	3957	4752	5803	5004	6668

2002 was een schitterend jaar! In 2001 daalde het aantal bezoekers voor het eerst sinds 1996, maar gelukkig werd dit in 2002 terug omgebogen in een stijging: van 5004 naar 6668 (+ 33 %). Tegenover

1997 is dit een verdubbeling: de nieuwe museumvisie, dagelijkse openstelling, de inspanningen van Toerisme vzw voor de affichage en museumfolders, de educatieve werking, zomertentoonstellingen, avondopenstellingen..... lonen en stimuleren herhaalbezoeken...

Opmerkelijkst is uiteraard de gevoelige stijging van het aantal gratis bezoeken: de traditionele opendeurdagen werden aangevuld met avondopenstellingen, samenwerking met plaatselijke socio-culturele verenigingen en het buurtfeest n.a.v de officiële opening van de Pannenstraat. Jaar op jaar blijft de Heistse gemeenschap gebruik maken van de opendeurdagen. Wij hopen dat de bekendheid bij de inwoners zal uitmonden in een positieve mond aan mond reclame zodat toeristen ons in de toekomst ook zullen vinden. Misschien zijn de lichte stijgingen ($\pm 15\%$) van zowel individuele als groepsbezoeken daar al een gevolg van.

Het aandeel van de gratis bezoeken (45%) doet evenwel het procentueel aandeel van de betalende individuele bezoekers (21%) als dat van de groepsbezoeken (32%) in 2002 lichtjes dalen. Het totaal van de entreegelden is nochtans gestegen van 3905,56 € tot 4839,59 €, zonder tariefverhoging. Naast de eenmalige tussenkomsten voor de Nacht van de Musea en voor de dienstverlening aan 'Over de Muur' zijn de talrijke gidsbeurten door het eigen personeel hier niet vreemd aan.

Merkwaardig is dat 50 Knokke-Heistenaren ondanks alle (gratis) open deurdagen toch nog betalend het museum wilden bezoeken. De cijfers voor de buitenlandse bezoekers liggen nagenoeg status quo t.o.v de voorgaande jaren. Wij moeten hier echter een voorbehoud maken: er wordt niet systematisch genoeg bevraagd om zeker de landelijke afkomst van onze buitenlandse bezoekers te kennen. Zijn het Fransen, Luxemburgers of gewoon franstalige Belgen? Toch is het overduidelijk dat Duitsers en Nederlanders op bezoek in Knokke-Heist en omstreken interesse voor het museum hebben.

5.2.2 Aantal bezoekers per maand

Maand	Individueel	Groepen	Scholen	Gratis	Totaal 2002	Totaal 2001	Totaal 2000	Totaal 1999	Totaal 1998
Januari	27	16	56	462	561	678	61	65	Niet open
Februari	66	---	42	13	121	77	380	72	9
Maart	39	27	27	19	112	185	138	270	166
April	57	---	145	179	381	202	454	512	273
Mei	125	81	300	56	562	614	1020	412	373
Juni	131	104	172	1013	1420	882	1027	421	1025*
Juli	301	128	---	413	842	313	780	795	509
Augustus	359	242	---	170	771	437	535	508	397
September	162	216	190	647	1215	894	804	1276	889
Oktober	65	252	39	23	379	404	270	257	206
November	45	26	---	31	102	136	205	99	68
December	85	111	----	6	202	182	129	65	42
Totaal	1462	1203	971	3032	6668	5004	5803	4752	3957

Opnieuw wordt met de Wandelende Noordzee Boy's samengewerkt voor een winterwandeltocht. Op 6 januari 2002 waren ondanks het kille en mistige winterweer 1124 wandelaars ingeschreven voor de strand- en polderwandeling, waarvan 454 wandelaars gratis het museum bezochten. Het museum werd vooraf vermeld in de folder van hun vier wintertochten 2001/2002.

In februari komt een schoolgroep van Het Anker naar de carnavaltentoonstelling i.s.m Heist Leeft kijken. Het museum is in maart zo goed als onmogelijk te bereiken ingevolge de wegeniswerken.

Of de wegeniswerken een oorzakelijk verband hadden met minder individuele bezoekers in april (paasvakantie) is niet 'wetenschappelijk' bewezen maar wel een 'zwaar vermoeden'. In die periode blijven groepsbezoeken door gidsenkringen afwezig wat gelukkig wordt gecompenseerd door zeeklassen.

Anderzijds komt de Oudervereniging van de O.L.V.O. basisschool op hun Smoefeltocht met 158 gratis bezoekers (90 volwassenen + 68 kinderen) o.a. naar het museum. De winnaars van de door het museum hieraan verbonden kleine zoekwedstrijd mochten hun spreukenposter bij de opening van de munttentoonstelling komen afhalen.

Prijswinnares krijgt poster van voorzitter Lannoy

Op de eerste echte mooie zomerdag met o.a. ook de verkiezing van de wijkburgemeester Duinbergen viel voor ons Vistival qua resultaat enigszins tegen met 264 gratis bezoekers. Het leert ons dat bij dergelijke (van het museum verwijderde) evenementen een verwijzing naar museum moet komen. Dit kan een affichebord zijn, maar ook de geregelde aankondiging door de speaker van dienst. Oosthoekkermis daarentegen bracht ons dan 499 bezoekers meer als in 2001. De Pannenstraat is terug toegankelijk voor voetgangers en brengt 726 personen tot bij ons.

Opmerkelijk is de forse stijging van het individueel bezoek in juni, juli en augustus. Blijkbaar doen de vernieuwde Zeedijk affichage, de vermelding in de 'Zomeragenda' en de andere veelvuldige vermeldingen in diverse brochures.. vooral jonge gezinnen de weg naar het museum vinden. Bezoekers merken op dat op de nieuwe affiche wel duidelijker zou moeten zijn dat het museum in de deelgemeente Heist is gevestigd!

Juli betekent de officiële opening van de heraangelegde Pannenstraat (6 juli) en voor het eerst avondopenstellingen. Hierbij opnieuw 183 voornamelijk Heistse inwoners die het museum binnenwippen, maar ook de 'Nacht van de Musea' en de avondopenstelling op 18 juli doen het aantal gratis bezoekers toenemen. De gidsenkring Sincfal is traditiegetrouw weer op post met zijn 'Garnalentochten'. De nocturne van 8 augustus was goed voor 135 gratis bezoekers, waarvan een groot aantal kwamen voor de rondleidingen om 20 en 21 uur.

Open Monumentendag in het kader van 'Symbolen' lokten nog eens 601 bezoekers naar het museum. De tentoonstelling van oude Belgische munten paste perfect in het kader van het thema 'Symbolen'. Jos Daniëls, Voorzitter Open Monumentendag Vlaanderen was een van de onverwachte hoogst tevreden bezoekers. Althans dat bleek uit zijn reactie in het bezoekersboek, want hij was hier incognito! Spijtig genoeg waren er slechts acht deelnemers aan de fietszoektocht. Slechts één prijs (boek 'Knokke-Heist, Onverwacht') werd overhandigd.

Hoe afhankelijk we als klein museum zijn van herhaalbezoeken van groepen bewijzen o.m. de bezoeken van de scholen uit Moorslede (84 kinderen) en de school uit Merelbeke (106 kinderen), die

wij om de twee jaar terug kunnen verwachten. De zeeklassen worden er afgewisseld met bosklassen. Een op te maken educatief pakket wordt door deze schoolgroepen fel aangemoedigd.

Groepsbezoeken in oktober en november stijgen fel door een nieuwe najaarsklant. De Blankenbergse Cosmopolite/Liberty groep i.s.m. het treintje Pajero brengt ons hun hotelgasten, die onder begeleiding van tweetalige gidsen het museum verkennen. Uit contacten met de directie blijkt dat zijn gedurende negen maanden per jaar zijn geopend en interesse hebben voor ons museum in het voor- en najaar.

Op zondag 10 november wordt de herinneringsurne door Heist Leeft geplaatst.

In december wordt voor de tweede keer een gelegenheidszoektocht voor kinderen gemaakt. Blijkbaar een succes, want we zagen kinderen met neefjes, nichtjes en vrienden(innetjes) terug komen tijdens de regenachtige kerstvakantie. De organisator van de ijspiste op het Knokse Verweeplein organiseerde i.s.m. Radio 2 en Toerisme vzw op zaterdag 7 december een VIP dag en koos een museumbezoek als startpunt.

5.2.3 Bezoekersenquête

In de zomer werd opnieuw de enquête van Westtoer gebruikt voor de bevraging van onze bezoekers. Wij verwachten het resultaat hiervan binnenkort. De bevraging leert ons dat onze pijnpunten blijven: slechte bewegwijzering, niet-toeristische ligging, gebrek aan parkeerplaats in de onmiddellijke omgeving, geen mogelijkheid tot consumeren van een drankje... Ondertussen weten we ook dat de gemiddelde bezoekduur met een tiental minuten is gestegen.

5.3 Museumwinkel

De museumshop werd in gebruik genomen op Open Monumentendag 1999. Een eerste aanbod bestond uit een aantal voorwerpen uit de maritieme sfeer, een reeks postkaarten met afbeeldingen van oude toeristische affiches van Knokke-Heist en een aantal heemkundige publicaties.

Het assortiment van wat in onze winkelvitruine wordt aangeboden moet regelmatig worden aangepast. Dit is telkens een investering op korte termijn, die niet altijd onmiddellijk rendeert en waardoor in 2002 zeker een terugval in de verkoop te merken is. Onze klanten voor vader- en moederdagen, eindejaarsgeschenken, .. laten het bij gebrek aan 'nieuw' wat afweten.

In de toekomst zullen we het echter behoudens enkele 'aanvullende' en 'vernieuwend' aankopen voor de vitruine zonder zware investeringen moeten stellen. Het samenstellen van pakketten prentbriefkaarten aan voordelige tarieven, het verlagen van tarieven voor affiches... moeten de verkoop stimuleren, zodat de voorbije 'belegging' rendeert.

Sedert de start van de museumwinkel werden in eigen beheer vijf wenskaarten uitgegeven: twee met een afdruk van eind 19^e eeuwse tekening van Niemeyer, een met detail van het drieluik 'Spreuken en gezegden in de visserij', een van het Art-Nouveau schilderij van Hugo Van Daele en een met de aquarel 'Kneu' uit de reeks Landschappen in de Zwinstreek' van Rita Teerlinck.

De poster van het Art-Nouveau schilderij en van het Spreukenschilderij worden nu eveneens in de winkel verkocht.

Het aanbod aan prentbriefkaarten is aangevuld met 16 prentbriefkaarten uit de reeks 'Landschappen in de Zwinstreek'. Deze reeks is ook te verkrijgen in het natuurcentrum Het Zwin.

Bij de munttentoonstelling werd in 2002 geïnvesteerd in een penning met het logo van het Museum Sincfala.

5.4 Promotie en publiciteit

5.4.1 Betaalde advertenties

Er werden advertenties geplaatst in twee (uitgave Adrem) infokranten voor 'De Mercator'. De promotiekrant 'Mercator Schoolschip' werd verspreid op 10000 exemplaren terwijl naar aanleiding van

Sail 2002 te Zeebrugge van 21 tot 25 augustus 15000 exemplaren van de Mercatorkrant werden uitgedeeld.

Traditiegetrouw wordt het logo van het Museum Sincfala op de omslagen van de ledenbladen van 'Heyst Leeff' en 'Rond de Poldertoren' tegen betaling afgedrukt.

5.4.2 Persartikels

Traditiegetrouw haalt het museum in het voorjaar de pers naar aanleiding van de persconferentie. De bijeenkomst op 15 maart stond in het teken van de presentatie van het jaarverslag 2001, de geplande restauratie van de garnaalschuit Jessica en de pas ingerichte kaartenkamer.

Het tweemaandelijks verspreide 'Knokke-Heist Magazine' bevatte in juni een volle pagina met foto van het visserspleintje. Hierbij werd de avondopenstelling naar aanleiding van de Nacht van de Musea aangekondigd.

Er was ook aandacht voor de uitlening van het natuureducatief rugzakje "Duinpieper".

5.4.3 Televisie en radio

Eind juni maakten Fons Theerens en Martin Dejonghe promotie voor het museum in TV-lokaal (internet televisie).

Barbara Dejonckheere (Focus TV) volgde voor het zomerprogramma op 8 augustus een door René Vermeersch geadviseerde groep (met clowns Marc Vervarcke en Olaf Jacobs) in het museum.

Op Radio 2 waren interviews te beluisteren met o.m. Gil Tuteleers naar aanleiding van de lezing door Joseph Bossu in het kader van Art Nocturne 2002 over kaarten uit de Zwinstreek. Wij hoorden ook Luc Van Rillaer i.v.m. zijn verzameling Belgische munten voor de tentoonstelling 'Klinkende Munt, Klatergoud'.

5.4.4 Promotie door Toerisme vzw

Traditioneel komt Toerisme vzw tussen :

- Advertentie in Gids voor Toeristische Attracties en Musea

- Advertentie in de zomeragenda 2002

- Advertentie in Kust 2000 (juli en augustus)

- Advertentie in alle VUM kranten

- Vermelding (gratis) in Dagtrips voor Groepen in West-Vlaanderen en Knokke-Life Magazine

- Advertentie in Vlaanderen Vakantieland

Wij zijn hun vooral dankbaar voor de nieuwe strooifolders en de verlangde modieuze affiche met beeld van het visserspleintje. Door de ruime affichage langs de Zeedijk bereiken wij, als niet toeristisch gelegen museum, zeker een ruimer publiek.

De folder van de Nationale Dag van de Visserij op 2 juni gebruikte hetzelfde beeld van het visserspleintje.

5.4.5 Diverse

Naar aanleiding van de 'Nacht van de Musea' werd voor het eerst een kinderzoektocht opgemaakt.

Die kinderzoektocht werd verder, tot grote voldoening van (groot)vaders en (groot)moeders gebruikt tijdens de zomer. Voor de kerstvakantie werd een nieuwe zoektocht gemaakt. De kinderen die aan de zoektochten deelnamen krijgen naderhand een set kleurpotloden met het logo van het museum aangeboden.

Museum Sincfala werd als aanrader aangeprezen in de brochure 'Vlaanderen Vakantieland' 2002 van Toerisme Vlaanderen. In ruil voor de gratis publiciteit in 320.000 Nederlandstalige en 100.000 Franstalige brochures gaven wij de deelnemers aan de actie toegang tegen groepstarief.

Tegen dezelfde voorwaarden werd een advertentie genomen in 'Lekker Ontspannen' of 'Escapades' (samen verdeeld op 340000 exemplaren).

Het museum kon genieten van een gratis opname in het door Westtoer uitgegeven boekje 'Kustschatten'.

Daar wij ook mikken op schoolgroepen werd uiteraard het aanbod van Cultuurcentrum Knokke-Heist niet afgeslagen om een ruime vermelding te bekomen in hun brochure 'Schoolaanbod 2002-2003). Omdat wij het belangrijk vinden dat nieuwe inwoners hun kennis over Knokke-Heist en de Zwinstreek uitbreiden, bezorgen wij de aanwezigen op de driemaandelijksse ontvangst op het stadhuis telkens een gratis toegangskaart tot het museum.

Juul Devocht bracht ons tweemaal in 'Het Visserijblad': een verslag van het bezoek van het Sint Leocollege aan het museum en een artikel over de restauratie van de Jessica door Archonaut vzw. Door zijn besommeringen kwamen wij ook in Zeebrugge Shipping Bulletin op 16 november II.

Conservator Vanhalewyn tijdens een rondleiding

5.5 Activiteiten

5.5.1 Carnavaltentoonstelling

I.s.m Heyst Leeft werd rond carnaval affiches van o.a ook Oostende en Aalst een beperkte gelegenheidstentoonstelling geplaatst. Een 2^e en 3^e kleuterklas van 'Het Anker' zagen dat het goed was.

5.5.2 Persconferentie

Naar aanleiding van de persconferentie op 15 maart werd ere-conservator Johan Ballegeer in de bloemetjes gezet n.a.v. zijn 75^e verjaardag.

5.5.3 Week van de Zee

Van 26 april tot 10 mei kwamen 269 kinderen in klassikaal verband een zoekopdracht uitvoeren in het museum. De klasfoto die genomen wordt bij het begin van het bezoek wordt als herinnering met de klastitularis meegeven. De kinderen en de begeleiders krijgen altijd een museumgids en dit jaar ook een door het personeel gemaakte 'apenvuist' sleutelhanger mee.

Wij kregen de volgende brief van de kinderen van het 5^e leerjaar Basisschool Zwinstede-Sincfal

Knokke, 13 05 02

Mevrouw Peckelbeen,

Je weet waarschijnlijk nog dat de klas van het vijfde leerjaar van Zwinstede-Sincfal een kijkje heeft genomen in jullie toffe en leuke tentoonstelling. Daarom willen mijn klasgenootjes en ik jullie bedanken voor de mooie voormiddag. Hoewel ik met twee lastige jongens de opdrachten moest vervullen vond ik het toch fijn. Die jongens en ik hebben maar 5 opdrachten kunnen oplossen maar we hebben ons heel goed geamuseerd. Wij hopen dat we de rest van de opdrachten de laatste week van juni nog mogen komen oplossen.

Melanie

Ik vond het heel leuk. Ik vond veel dingen heel leerrijk en de uitleg was goed. Ik wil je bedanken voor uw leuke voormiddag.

Nicolas

Mijn klasgenoten en ik zijn op 7/05/02 naar uw museum gekomen. Wij vonden het heel interessant. Ik vond het leukst van al de tekening van die boot. Spijtig dat we niet alle

opdrachten konden doen. Daarom zou ik u willen vragen om de laatste week van juni te mogen terugkomen om de opdrachten te kunnen afwerken.

Keith

Vol verwachtingen keek ik er al naar uit om met de fietsen naar Sincfala te rijden. Toen we aankwamen was ik al benieuwd. Dan kregen we een rondleiding. Dat vond ik heel, heel mooi. Het leukste waren de opdrachten. Jullie zijn hartelijk bedankt om ons uit te nodigen. Groetjes van mijn klasgenootjes en ik.

Joke

Mijn klasgenootjes en ik willen jullie heel hartelijk bedanken voor de zeer leerrijke en interessante morgen. We hebben veel bijgeleerd over de Noordzee. Alleen vonden we het jammer dat we niet alle opdrachten konden uitvoeren. Daarom vragen we u als we de laatste week van het schooljaar terug mogen komen. Onze meester vraagt ook als we daarvoor moeten betalen.

Vriendelijke groeten

Davy

5.5.4 Klinkende munt, Klatergoud

Naar aanleiding van het buurtfeest (in het kader van Vlaanderen Feest) voor de heropening van de heraangelegde Pannenstraat werd op 6 juli in het Museum Sincfala een tentoonstelling 'Klinkende Munt, Klatergoud' geopend. De tentoonstelling liep tot 30 september. Met deze tentoonstelling hoopten wij iets te doen aan een breder erfgoedbeleid: Luc Van Rillaer, lid van de Algemene Vergadering van Museum Sincfala en plaatselijk verzamelaar, kreeg de kans een deel van zijn collectie munten te tonen. Wij putten enkel voor het noodgeld uit onze eigen museale collectie.

Hoewel het voornamelijk een munttentoonstelling was, werden ook enkele bankbiljetten, en dan vooral het Heistse oorlogsgeld (uit de collectie Museum Sincfala) in herinnering gebracht. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was het Heistse Gemeentebestuur gedwongen om zelf noodgeld uit te geven.

Bij de tentoonstelling hoorde een beknopte gratis brochure. Er werd ook een unieke gelegenheidspenning door het Museum Sincfala uitgegeven. Voor 2 € bekom je een munt uit de verzameling 'Belgian Heritage Collectors Coin' met het logo van het Museum Sincfala. Deze zilverkleurige verzamelment van 31 mm diameter en 2,4 mm dikte staat in een reeks naast de munten van het Atomium, Mini-Europa, de O.L.Vrouw Kathedraal in Antwerpen, Waterloo, de Amandine...

Opening 'Klinkende munt, Klatergoud'

5.5.5 Nacht van de Musea: 10 juli

De in 'Vlaanderen Feest' of 'Nacht van de Musea' t-shirt gestoken personeelsleden mochten op woensdag 10 juli 144 personen (122 volwassenen en 22 kinderen) verwelkomen in het Museum Sincfala naar aanleiding van de 'Nacht van de Musea'. Het museum stak voor de gelegenheid in een feestkleedje: er was gezorgd voor bloemstukken, de bezoekers waren blij verrast met de chocolademunten, de vlaggen van 'Vlaanderen Feest' wapperden aan het hekken, ballonnen op de weg naar de ingang....

Alle bezoekers kregen een gratis bezoekersgids, een brochure naar aanleiding van de tentoonstelling 'Klinkende munt, Klatergoud' en een overzicht van de museumavonden tijdens de zomer 2002. Voor de rondleidingen om 20 en 21 uur boden zich telkens een twintigtal personen aan.

Kinderen van 7 tot 12 jaar konden voor het eerst in niet-klassikaal verband deel nemen aan een zoektocht. Kleuters konden naar hartelust de vele tekeningen i.v.m het museum en de visserij inkleuren in het kinderatelier op de zolder. De deelname werd beloond met een set kleurpotloden, stickers, ballons, en/of sleutelhangers 'apenvuisten' of werplijnknopen.

Er werd duidelijk mee geprofiteerd van de aandacht in de media rond het zuiver museumevent, waardoor de musea een zichtbare plaats kregen in het feestprogramma 'Vlaanderen Feest'. Sommige bezoekers combineerden ook een bezoek aan het museum met andere activiteiten die plaats hadden op de vooravond van de Vlaamse Feestdag, zoals een concert op De Bolle met Kris De Bruyne.

Een geslaagde allereerste museumavond in Knokke-Heist die door de Vlaamse Museumvereniging werd gesponsord met een verantwoord bedrag van 400€ !

5.5.6 Avondopenstellingen 18 juli en 8 augustus

Zomerse donderdagavond en ondanks de ruime plaatselijke concurrentie van een straatfeest in de Dumortierlaan en een concert kwamen toch nog 86 bezoekers op 18 juli. De avondopenstelling op 8 augustus lokte 135 bezoekers naar het museum. De bezoekers kwamen meestal speciaal voor de rondleidingen om 20 en 21 uur. Anderen vulden hun avond met verschillende museumbezoeken uit het gidsje 'Donderdagavond, museumavond' van de Vlaamse Museumvereniging i.s.m met o.m. Westtoer, Radio 2, De Lijn, de Gezinsbond... . Geslaagd initiatief waaraan we in 2003 elke zomerse donderdagavond zullen deelnemen.

5.5.7 Herinneringsurne Heyst Leeft

Heyst Leeft plaatste op 10 november 2002 om 11 uur een herinneringsurne in een columbarium op het trottoir voor het Museum Sincfala. In de urne werd documentatie gedeponereerd van en over Heist anno 2002. Bij notariële akte is voorzien dat op 10 november 2052 de urne terug opgegraven wordt, met de bedoeling de inhoud eventueel te kopiëren, terug in de urne te steken en aan te vullen met documentatie Heist anno 2052. Een dubbel van alle documenten wordt in het museum bewaard.

Plaatsen urne voor het Museum Sincfala

5.6 Samenwerking

Vanaf september 2002 fungeert het Museum Sincfala als uitleenpunt voor Natuur en Milieu Educatie koffers. Gezinnen kunnen het Duinpieper rugzakje gratis ontlenen voor hun exploratietocht als het strand, de duinen of het bos. Met heel eenvoudige materialen en opdrachten exploreren de kinderen op een speelse manier hun omgeving maar herkennen ze ook een aantal natuurelementen (plantjes, vogels, beestjes, ..).

Scholen, verenigingen... hebben de mogelijkheid om boreas set of de caddie kabouterpad (kleuters), de boskoffer, Flar- en Flora set of een zeekoffer (lager onderwijs) aan te vragen. Ook voor hen is het gebruik van deze koffers, ontwikkeld door de Provincie West-Vlaanderen, gratis. Een handig lesbundel zet leerkrachten en/of verantwoordelijken op weg om met het bruikbare materiaal het bos, de zee, het strand en de duinen te verkennen en te exploreren met hun klas of vereniging.

6 INFRASTRUCTUUR EN REORGANISATIE VAN DE MUSEUMOPSTELLING

6.1 Reorganisatie van de museumopstelling

6.1.1 Inrichting kaartenkamer

Op de gelijkvloerse verdieping werd in 2002 in de ex-café, ex-ontvangstkamer een kaartenkamer geïnstalleerd. De evolutie van de Zwinstreek wordt aan de hand van een tiental originele en waardevolle kaarten vanaf het begin van onze tijdrekening tot heden ten dage, voorgesteld. Deze kaarten maken de geschiedenis tastbaar met levendige beelden van destijds en je ziet dat de landkaarten langzaam maar zeker worden ingevuld. Het drukken en produceren was destijds zowel een kunst als een wetenschap. Nu geven ze ons zowel studie- als artistiek genot.

Naast drie grote overzichtskaarten (Pourbus 1571, Ferraris 1777 en de orthofotoassemblage 1989) hangen oude stadsplattegronden van Sluis en Damme (kaart Joannes Blaeu). Je kan er op de ingekleurde kaart van Claes Janszoon Visscher de krijgsverrichtingen (legerkampen, doorgestoken dijk in de omgeving van Lapscheure) op de oevers van het Zwin tijdens de afscheidingsoorlog volgen. Er ontbreken evenmin pas- of zeekaarten, kerkelijke indelingen, ...

In de kaartenkamer kunnen bezoekers die niet zo mobiel zijn, een video bekijken van de Vlaamse Kust in 1964. Ook andere bezoekers genieten er van de pure nostalgie van de zwart/wit beelden.

Opening kaartenkamer

6.1.2 Educatieve ruimte op de zolder

Als je werkt met schoolgroepen moet je beschikken over een ruimte waar de kinderen kunnen verzamelen, opdrachten uitvoeren, tekenen.... De prachtige zolderverdieping spreekt onmiddellijk kinderen aan, maar ook volwassenen hebben oog voor het mooie gebinte. Daarom werd op de zolderverdieping een educatieve ruimte afgescheiden. Nadat een wand werd geplaatst werden de muren in blauw en geel geschilderd. Blauw voor zee en lucht: daarop kwamen silhouetten van boten en vogels... Het geel staat voor het strand en daarop komen de afdrukken van alle bezoekende schoolgroepen.

In de ruimte kwamen tafels en stoelen zodat ook bezoekers er hun kinderen kunnen achterlaten om te lezen, te puzzelen, te tekenen,... uit te zoeken welke vogels, boten, schelpen... er te zien zijn.... Vooral in de natte kerstvakantie is ons opgevallen dat bezoekende familie makkelijk tot 2 uur in het museum blijven met hun kinderen. Mondelinge reclame is de beste en daarom zijn wij blij met hun belofte reclame te maken voor het attractieve museum dat ondanks (of dankzij?) het ontbreken van veel computerapparatuur toch kindvriendelijk blijkt te zijn!

Gilbert Savels heeft knopenles aan de leerlingen van Sint Leo in de educatieve zolderruimte

6.1.3 Strandscène op de zolder

Veel bezoekers hebben lovende woorden over onze ruime schelpencollectie. Toch is dit voor kinderen te statisch en er werd op de zolder een kleine strandscène gemaakt. Op het strand kwamen schelpen en aanspoelsels van ons Knokke-Heistse strand. Een foto met benaming van de schelpen en aanspoelsels maakt het mogelijk hun strandvondsten te determineren.

6.1.4 Koffertuileendienst

In de maand november werd een kleine stand uitgebouwd in de gang van het museum waar de uit te lenen koffers zijn uitgestald. Leerkrachten op prospectie kunnen er kennis maken met de didaktische koffers en de materialen waarmee ze met hun leerlingen op stap kunnen.

De koffer uitleendienst

6.1.5 Diverse

Er werd een televisie met ingebouwde video aangekocht. Op de zolder kan zo een video worden getoond van de bouw van een maquette van de Heistse schuit.

6.2 Gebouw

Sinds het voorjaar is het museum door een draadloze verbinding met stadhuis Knokke verbonden. De nodige apparatuur werd in de toren geplaatst en hierdoor zijn een aantal communicatieproblemen voor het personeel verholpen.

Het hele voorjaar werd echter gedomineerd door de wegeniswerken in de Pannenstraat, waardoor vanaf februari tot juni de bereikbaarheid van het museum toch wel enige problemen gaf. Een erg bereidwillige aannemer zorgde er op onze vraag voor dat bezoekende groepen toch zonder kleerscheuren het museum konden bereiken.

Iedereen heeft ondertussen kunnen zien hoe het Museum Sincfala een algemene en accentverlichting kreeg die een van de oudste gebouwen van Heist echt in de kijker plaatst.

De verzakking in de kaartenkamer kon niet worden verholpen omdat er enig probleem was met de bevoering. In 2003 wordt echter uitgekeken naar een oplossing. Volgend jaar zeker meer hierover! Ondertussen heeft aannemer Jacxsens wel de verzakte buitentrap en het onderdak van het lokaal van de centrale verwarming deskundig hersteld. De treden van de draaitrap zijn vastgezet en op de valreep werd in december het houten dakgebinte door de firma Vandemarliere behandeld tegen kleine klopkever.

6.2.1 Komt de nieuwe schuur er?

Op 22 maart 2002 ging het College van Burgemeester en Schepenen principiële akkoord met de heropbouw van de schuur. De besprekingen met architect Verhaeghe voor de afbraak en de heropbouw van de schuur werden hervat op 11 juni. In de eerste bespreking werd voorgesteld om tot

de volledige sanering van de site (afbraak schuur, bouwvallige bijgebouwen en depot) over te gaan en naast de schuur ook aansluitend een werk- en bergruimte bij te bouwen. Dit voorstel draagt bij tot de sanering van een nog bouwvallig gedeelte in de vernieuwde Pannenstraat, verbetert het esthetisch uitzicht in de vernieuwde straat en verhoogt de leefbaarheid en inherent het veiligheidsgevoel.

Door de uitbreiding van de opdracht heeft architect Verhaeghe de vroegere plannen aangepast en op 16 juli een voorstel ingediend. De totale kostprijs voor de bouwwerken, technieken, erelonen en BTW inclusief worden geraamd op 749.720 €. Op de gemeenbegroting 2003 is onder artikel 771/722-60 het nodige bedrag voorzien.

Ondertussen is i.s.m Toerisme vzw en Westtoer een dossier gestart voor de aanvraag tot subsidië ring van de inrichting van het nieuw museumgedeelte. In maart 2003 wordt gehoopt op een positief gevolg.

De nota die hiervoor werd opgemaakt voorziet de start van het museumbezoek in de nieuwe schuur. Hier worden evocatieve taferelen en audiovisuele presentaties opgezet i.v.m een aantal historische en hedendaagse aspecten van de Zwinstreek. Het basisidee is dat het hele verhaal van de Zwinstreek wordt verteld door een visservrouw die haar persoonlijk verhaal doet over een zevental verschillende periodes.

De huidige introductiezaal wordt ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen. De educatieve dienst kan op de zolder van het huidige museum, maar wordt ruimer opgevat.

De wegeniswerken die in het voorjaar de toegang tot het museum moeilijk maakten

7 Inhoudsopgave

1	WOORD VOORAF	1
2	DOEL VAN DE VERENIGING EN SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR	2
2.1	Doel van het Heemkundig Museum Sincfala voor Polder en Visserij.....	2
2.2	Samenstelling van het bestuur.....	2
2.3	Vergaderingen.....	3
3	PERSONEEL	4
3.1	Samenstelling personeel.....	4
3.2	Rondzendbrief DAC	5
3.3	Smetbanen project	5
3.4	Taakverdeling 2002.....	6
3.5	Personeelsvergaderingen	6
3.6	Vorming en opleiding	6
4	COLLECTIE EN INVENTARISATIE.....	7
4.1	Inventaris.....	7
4.2	Enkele interessante schenkingen (volledige lijst in bijlage).....	9
4.3	Enkele bijzondere aankopen (volledige lijst in bijlage)	10
4.4	Bruikleen	10
4.5	Ontleende collectiestukken	10
4.6	Restauratie	11
4.7	Publicaties i.v.m. collectie	13
5	TOEGANKELIJKHEID, PROMOTIE EN ACTIVITEITEN.....	15
5.1	Openingsuren en toegangsprijzen	15
5.2	Verslag bezoekers	15
5.3	Museumwinkel	18
5.4	Promotie en publiciteit.....	18
5.5	Activiteiten	21
5.6	Samenwerking	24
6	INFRASTRUCTUUR EN REORGANISATIE VAN DE MUSEUMOPSTELLING	24
6.1	Reorganisatie van de museumopstelling.....	24
6.2	Gebouw	26
7	Inhoudsopgave.....	28
8	BIJLAGEN	28

8 BIJLAGEN

Lijst met schenkingen en bruiklenen

Lijst met aankopen

Lijst van de groepsbezoeken